

สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย

The Thai Bond Market Association (ThaiBMA)

โดย อริยา ตีระณะประกิจ

สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย หรือ ThaiBMA ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเป็นสมาคมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ ภายใต้มาตรา 230 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เพื่อทำหน้าที่หลักในการเป็นองค์กรกำกับดูแลสมาชิก (Self-Regulatory Organization/ SRO) และเป็นศูนย์รวมข้อมูลด้านตลาดตราสารหนี้ รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาตลาดตราสารหนี้

ความเป็นมาของ ThaiBMA

แม้ว่าการดำเนินงานในนามของ ThaiBMA จะเริ่มขึ้นในปลายปี 2548 หลังจากได้รับใบอนุญาตสมาคมจากสำนักงาน กสท. เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2548 แต่บทบาทการทำหน้าที่ในตลาดตราสารหนี้ของ ThaiBMA ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2537 ภายใต้ชื่อ “ชมรมผู้ค้าตราสารหนี้” (Bond Dealers Club/ BDC) ซึ่งเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2537 ภายใต้โครงสร้างของสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานของการซื้อขายตราสารหนี้ระหว่างผู้ค้าตราสารหนี้ในตลาดรอง การจัดตั้งชมรมผู้ค้าตราสารหนี้ นับเป็นก้าวสำคัญของการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ไทย เพราะได้ทำหน้าที่เป็นแกนนำในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ไทย และได้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้ความสนใจต่อการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ไทยอย่างจริงจัง

ในปี 2540 เพื่อรองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วของตลาดตราสารหนี้และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่การดำเนินงาน ชมรมผู้ค้าตราสารหนี้ได้ปรับเปลี่ยนสถานะเป็น “ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย” (The Thai Bond Dealing Centre /Thai BDC) โดยได้รับใบอนุญาตให้บริการเป็นศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ ตามมาตรา 204 แห่ง พรบ.หลักทรัพย์ ฯ จากสำนักงาน กสท. เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2540 และเปิดดำเนินงานอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2541

ต่อมาในปี 2548 คณะกรรมการกำกับการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ได้ให้ความเห็นชอบโครงการปรับปรุงตลาดตราสารหนี้ครั้งใหญ่ของประเทศไทยเพื่อรองรับการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย มาตรการหนึ่งในโครงการดังกล่าว คือให้มีการรวมระบบการซื้อขายตราสารหนี้อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Trading Platform/ ETP) ไว้ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดย ThaiBDC โอนขายระบบ ETP ให้แก่ตลาดหลักทรัพย์นำไปดำเนินการ

ต่อภายใต้ชื่อระบบ FIRST ในขณะที่ในด้านข้อมูลนั้น จะมีการรวมศูนย์ข้อมูลตลาดตราสารหนี้ของประเทศไว้ที่ ThaiBDC โดย ThaiBDC ยังคงทำหน้าที่ด้าน SRO อาทิ การตรวจสอบภาวะการซื้อขาย (Surveillance) กำหนดมาตรฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตลาดตราสารหนี้ ทำหน้าที่ Bond Pricing Agency ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือใหม่ๆทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในตลาดตราสารหนี้ นอกจากนี้ยังเป็นเวทีในการรวบรวมความคิดเห็นของผู้ร่วมตลาดเพื่อเสนอต่อทางการในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาตลาดตราสารหนี้อีกด้วย

ภายหลังจากการโอนระบบซื้อขาย สำนักงาน กสท. จึงเห็นควรให้ ThaiBDC ปรับสถานะจากศูนย์ซื้อขายฯ เป็น “สมาคมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์” ภายใต้ชื่อ สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย หรือ Thai Bond Market Association (ThaiBMA) เพื่อมุ่งเน้นและขยายบทบาทการทำหน้าที่ด้านการเป็น SRO และการเป็นศูนย์ข้อมูลตราสารหนี้ รวมถึงขยายไปสู่การทำหน้าที่เผยแพร่ราคามาตรฐานหรือ Pricing agency ในตลาดตราสารหนี้ ตามวัตถุประสงค์ของทางต่อไป

สมาชิกของ ThaiBMA

โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมาชิกสามัญ คือ สถาบันการเงินที่มีใบอนุญาตค้าหลักทรัพย์หรือค้าหลักทรัพย์อันเป็นตราสารแห่งหนึ่ง (Dealer)
2. สมาชิกวิสามัญ คือ บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตหลักทรัพย์ประเภทนายหน้าระหว่างผู้ค้าหลักทรัพย์ (IDB)
3. สมาชิกสมทบ คือ Dealer ที่มีมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยย้อนหลัง 1 ปีน้อยกว่า 100 ล้านบาทต่อเดือน

ณ ตุลาคม 2548 สมาชิกของ ThaiBMA ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์และบริษัทหลักทรัพย์จำนวนรวม 45 ราย

บทบาท หน้าที่ของ ThaiBMA

1. การเป็นองค์กรกำกับดูแลตนเอง (SRO)

ThaiBMA ทำหน้าที่กำกับดูแลสมาชิกเพื่อให้การประกอบธุรกิจการค้าตราสารหนี้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน การดำเนินงานประกอบด้วย

- การกำหนดจรรยาบรรณและมาตรฐานการปฏิบัติในตลาดตราสารหนี้ (Ethics & Code of Conduct) รวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการประกอบธุรกิจการค้าตราสารหนี้

- การติดตามภาวะตลาดและตรวจสอบการซื้อขายตราสารหนี้ (Market monitoring & Surveillance) เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือไม่เป็นธรรมแก่ลูกค้า
- การกำหนดกระบวนการพิจารณาความผิดและกำหนดบทลงโทษผู้ค้าตราสารหนี้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

การให้บริการและเป็นศูนย์กลางข้อมูลในตลาดตราสารหนี้

ThaiBMA ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลต่างๆในตลาดตราสารหนี้ผ่านทาง www.thaibma.or.th และ www.thaibond.com โดยประกอบด้วยข้อมูลการซื้อขายในตลาดรอง ข้อมูลพื้นฐานของตราสารหนี้ (Bond Features) ข้อมูลราคาอ้างอิงต่างๆ (Reference yield) ของตลาด ตลอดจนข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

บทบาทการให้บริการด้านข้อมูลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การทำหน้าที่ "Bond Pricing Agency" เพื่อเผยแพร่ราคาอ้างอิงสำหรับการ mark-to-market ของผู้ลงทุนโดยเฉพาะกองทุนรวมต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อกำหนดราคายุติธรรมสำหรับตราสารหนี้ที่มีสภาพคล่องในการซื้อขายน้อย

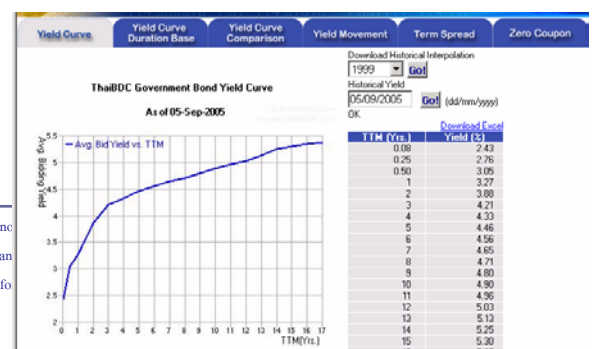
2. การกำหนดวิธีปฏิบัติและมาตรฐานต่างๆของตลาดตราสารหนี้ (Market Convention/Standard)

ThaiBMA ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานต่างๆที่ใช้ในตลาดตราสารหนี้ เพื่อให้สมาชิกและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินธุรกรรม โดยมีมาตรฐานเดียวกัน เช่น

- การกำหนดสัญลักษณ์มาตรฐานของตราสารหนี้ภาครัฐและเอกชน
- การกำหนดมาตรฐานการคำนวณราคาและอัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ประเภทต่างๆ
- การกำหนดมาตรฐานด้านงานทะเบียนตราสารหนี้

3. การพัฒนาตลาดตราสารหนี้ (Market Development)

ThaiBMA สนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของตลาดตราสารหนี้ โดยพัฒนาเครื่องมือและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการซื้อขายและลงทุนในตลาดตราสารหนี้

- การพัฒนา benchmark ต่างๆ เช่น Yield curve, Bond index
- การพัฒนาเพื่อรองรับนวัตกรรมทางการเงินประเภทใหม่ๆ
- การจัดอบรมความรู้ด้านตราสารหนี้ เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านตราสารหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการลงทุนในตราสารหนี้แก่นักลงทุนรายย่อย นักลงทุนสถาบันทั้งภาครัฐและเอกชน นักศึกษา ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป